

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Členství v politických stranách: vnitrostranická demokracie, vyloučení a právní ochrana

Vojtěch Šimíček

Institut pro německé a evropské právo politických stran pořádal ve dnech 31. 3. až 1. 4. 2000 další z řady vědeckých konferencí, věnovaných problematice práva politických stran.

Zvoleným tématem byla tentokrát vnitrostranická demokracie a právní ochrana členství v politických stranách. Vzhledem ke skutečnosti, že současné Německo dnes žije pod velkým dojmem skandálu CDU ohledně jejího financování, se však organizátoři konference při její přípravě snažili zohlednit i aktuální vývoj financování politických stran. Dilema dnešních dnů v tomto směru lze zjednodušeně charakterizovat otázkou: došlo ke zmíněnému skandálu v důsledku nedostatečné (popř. chybné) právní úpravy nebo pouze selháním některých politiků, kteří stávající právní úpravu nebyli ochotni respektovat? Dlužno říct, že názory na tuto otázku se – během oficiálního jednání i v rámci neformálních rozhovorů – velmi lišily. Padaly totiž i zcela konkrétní návrhy na změnu zákonné úpravy (např. úplný zákaz přijímání darů od právnických osob, snížení povinné hranice publikovaných darů, zpřísnění sankcí apod.), nicméně zároveň panovala široká shoda v tom, že CDU zcela zjevně a zásadním způsobem porušila stávající zákonnou úpravu.

První blok příspěvků představovala již tradičně vystoupení aktivních politiků. V jeho rámci hovořil H. Beerfeltz (spolkový tajemník FDP), E. Brok (poslanec Evropského parlamentu za SPD), M. Vesper (místopředseda zemské vlády Severního Porýní – Vestfálska, Svaz 90/Zelení) a konečně I. Ettig – Danielmeier (hlavní ekonomka SPD). Diskusi řídil známý politolog U. von Alemann a nutno spravedlivě říci, že její účastníci se nevyhýbali kontroverzním tématům a hovořili značně otevřeně. Je jen škoda, že tohoto bloku, obecně nazvaného „Finanční dimenze vnitrostranické demokracie“, se nezúčastnil rovněž některý z politiků CDU. Dlužno dodat, že k tomuto „nedostatku“ nedošlo vinou organizátorů konference.

Druhá část konference byla věnována otázkám vni-

trostranické demokracie a v jejím rámci vystoupili R. Wahl (Freiburg), T. Streit (Hagen) a V. Šimíček (Brno). Za řízení prostřednictvím C. Grewe (Strasbourg) se jednotliví referenti zabývali problémy vnitrostranické demokracie (např. otázkou vnitrostranické demokracie uvnitř stran, kontrolou stranického aparátu, vnitrostranickým rozhodčím řízením apod.) a zejména se snažili o nalezení optimálního vztahu mezi ústavní a zákonnou úpravou těchto otázek na straně jedné a přiměřenou mírou vnitrostranické autonomie na straně druhé, což lze označit nejen za specifický „německý problém“.

V pořadí třetí panel byl zaměřen na otázky disciplinárních prostředků a vyloučení člena strany. Referenty byli tentokrát R. Streinz (Bayreuth), P. Ridola (Řím) a M. Stelzer (Vídeň) a diskusi řídil U. Battis (Hagen). Zvláštní pozornost věnovali jednotliví přednášející především otázce soudního přezkumu rozhodnutí ve věcech členství, tzn. otázce přijímání do strany a vyloučení z ní a také ostatních vztahů, z členství vyplývajících. Podobnou problematikou („Právní ochrana členství“) se zabýval také čtvrtý blok referátů, jehož se účastnil T. Kerksenbrock (Kiel), Y. Doublet (Paříž) a V. Gikas (Athény) za předsednictví D. Scheffolda (Brémy).

Výsledky jednání celé konference brilantně shrnul a nad některými obecnějšími východisky se v závěrečné přednášce, nazvané „Hranice a možnosti právního vytváření politického procesu“, zamyslel D. Grimm (Berlín).

Osobně pokládám tuto konferenci za velmi zajímavou a přínosnou, a to jak z hlediska obecnějších teoretických poznatků, tak zejména s přihlédnutím ke komparativním aspektům zkoumané problematiky. Jednání celé konference bylo natočeno na videokazety, jež by měly být k dispozici pro televizní vysílání WDR a také pro studijní účely. Organizátoři rovněž plánují vydání sborníku z této konference.